

MUSIKKMAGASIN

Klassisk®

VILDE FRANG

SOFA GUBAIDULINA

HALLGRIM HANSEGÅRD

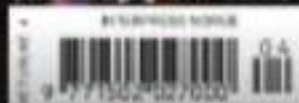
KETIL BJØRNSTAD

KUNSTEN ETTER BREXIT

EKSklusivt intervju med

ARVE TELLEFSEN

4/2018 - 18. årgang - kr 79,- inkl. mva

NYTT PÅ CD - NYTT PÅ DVD

10

#04

70

- Hellesøen**
 og unoter
 om Brexit og kulturen
- Subaidulina**
 ens Dovrejul
 prenger Ketil Bjørnstad
 ang om øster, stillhet og Pierrot
- En Hansgård – Frikaren sjøll!**
 CD
 musikk på CD
- 58 Generalen – Pauline Hall**
 62 Hamburgs kolossale storstue
 64 Gergijevs finske sommerresidens
 68 Klassisk får stadig nye medlemmer
- 70 Europeeren Pappano**
 74 Sammen for sangen
- 76 Netrebko – Verismos sannhet**
 80 Nytt på DVD

Nettredaktør: Hilde Holbæk-Hanssen · **Redaksjonsråd:** Marit Gaasland, Hilde Holbæk-Hanssen, Mona Levin · **Sribenter:** Martin
 inini, Vladimir Dudin, Hilde Holbæk-Hanssen, Bodil Maroni Jensen, Svein Knutsen, Astrid Kvalbein, Norman Lebrecht, Thomas Erma Møller,
 nds, Fredrik Rüster, Jostein Pedersen, Harald Sperre, Nora Taksdal · **Konsulent:** Ketil Gjessing · **Design/layout/grafisk produksjon:** Allegro
 Grappa Musikkforlag as · **Foto:** Knut Nordhagen, Bente Bjercke, Pål Laukli, Musacchio & ianniello, Ole-Einar Andersen, privat, Andrew
 y, F. Hoffmann La Roche), Camilla Sophie Storvøllen, Eric Larrayadiou/lestalentslyriques.com, Håvard Lotsberg, Jon Klasbu, Tevje Akera, Pia
 ve, Magnus Skrede, Vincent Garnier, Anna-Julia Granberg/Blunderbuss, Nguyen Phuong Thao, Photopop Aarhus, DNO&B, Lisbeth Risnes,
 kphoto/Colourbox, Bodil Maroni Jensen, Asbjørn Amble, Bjørnhild Vede, Berit Kverneng, Cathrine Dokken, Terje Heiestad, Ny Musikk,
 aim Schulz, Laura Luostarinen/Mikkeli Music Festival, Hardanger Musikkfest/Svein Knutsen, Kristian Radvand, Jostein Pedersen, Harald
 nds, Natasha Razinaa, m.fl. · **Henvendelser til redaksjonen:** e-post: klassisk@mezzomedia.no eller Klassisk Musikkmagasin, Pb. 15, 3201
 z: Morten Olsen, e-post: morten@mezzomedia.no · **Trykk:** O7 Gruppen AS · **Ansvarlig utgiver:** Mezzo Media AS, Morten Olsen
innement: klassisk@mezzomedia.no eller Klassisk Musikkmagasin, Pb. 15, 3240 Sandefjord, www.klassiskmusikkmagasin.no

Artikler som ikke er trykket, deles av redaktøren/utgiveren.

8-9 / 84

Illustrasjon: © Anette

EUROPEEREN PAPPANO

KULTURARVEN, OPPFINNSOMHETEN OG VARMEN ER ITALJENSKE. PRAGMATISME
ER ANGELSÆKSK, SMIDD GJENNOM EN BARNDOM I LONDON, EN AMERIKANSK
UNGDOM OG MER ENN TI ÅRS ERFARING SOM LEDER AV ROYAL OPERA, COVENT
GARDEN I LONDON. DIRIGENTEN SIR ANTONIO PAPPANO HAR ITALJENSKE
RØTTER, BOR I LONDON, OG HAR HUS I ROMA OG UMBRIA.

*Tekst Pina Anni Frazzini
Foto Massimo Sestini*

- Likevel er det i mine foreldres hjemland, med sin åpne horisont og sitt vidde landskap i gult og skumringfarger, at jeg virkelig føler meg hjemme. Min søster er i den lille byen Senigallia i Sør-Italia. Jeg reiser hit hvert år for å gi en konsert til minne om min far, han er den jeg kan takke for kjærligheten til musikken, sier den 57 år gamle dirigenten, født i Dipping i Italia.

Pappano-sagaen begynner faktisk med triller og arier han laget til sørg hjemene i London, hvor faren var sangpedagog og fikk sønnen til å akkompagnere sangene på piano.

- Allerede som tidlig kunne jeg akkompagnere elevene hans. Da vi flyttet til Connecticut i 1973, begynte jeg å studere klaver med Norma Verilli, som jeg skylder veldig mye. Hun var den som lærte meg å spille alt mulig. Jeg spilte i høydep, mottegelser, jeg spilte byggesmusikk og spilte fra et hvilket som helst partitur. Fantastisk trening!

I 1987 debuterte Pappano som operadirigent med La Bohème i Den Norske Opera i Oslo. Der han er sin musikkjeff i 1990.

- I Oslo foresto jeg at min vei videre var som orkesterdirigent. Denne åpenbaringen fikk jeg i Norge, sier Pappano, som har 52 år gammel ble musikkjeff ved Théâtre Royal de la Monnaie i Brussel. Siden 2005 har han ledet Orchestra dell'Accademia Musicale di Santa Cecilia, og han har i betydelig grad høvet den internasjonale endammen.

SMERTEFULL OPPVÅKNING

Vi spurte ham, som londoner, hva han mener om Brexit.

- Det var litt av en overraskelse. Hele Europa fikk en smertefull oppvåkning. Til syvende og sist er England en øy. Brexit vant fordi uendelig informasjon var mangelfull.

- London er den engelske byen som har flest immigranter, såvel som de majoriteten for EU. Problemet ligger utenfor London, sier Pappano, som er skeptisk når det gjelder Royal Operas fremtid.

- Vi begynte med en gang å se på hva Brexit vil bety for teatret vårt. Orkestre, kor og sceneteknikere er stabile. Forøvrig har vi alltid valgt folk utenfor Storbritannia. Hvis en sanger blir syk i sine øyeblikk, hva gjør vi da? Det blir ikke like enkelt som for å ta seg ut på noe annet

(se også Ledertit om Brexit, s. 26, med sønn).

Han er ganske fornøyd, i den grad at han innrømmer at han ikke nødvendigvis forlenger kontraktene sine hvis den fornyes om fire år.

- Min kone (sangpedagogens Pamela Bullock) og jeg tenker på om vi fremdeles bor i London om en fire års tid. Men sannsynligvis har jeg tilnærmet den nye dirigentsterten. Jeg kjenner Boris (Johnson), men ikke Sadiq Khan. Han virker svært intelligent og frimålende.

- Med tanke på din bakgrunn og din internasjonale karriere, føler du deg europeisk, amerikansk eller ganske enkelt som en verdensborger?

- Jeg føler meg mer europeisk enn noen gang. Jeg afrasifiserer meg med europeisk kultur. Og vi kan starte med maten.

Når det gjelder USA, som han kjenner svært godt, sier han:

- Noen ganger føles det som jeg ikke kjenner dem lenger, særlig i de store film årene. Jeg har fortsatt beundring for den amerikanske kunden, for etableringsaktene, optimisme som får deg til å tro at «you can make it». Som andre av immigranter ender «it» og arbeidsmoralen. Amerikanske immigranter er jo, de som

«Vi gjør det godt, ikke ved å bli berømt, men ved å oppnå spesielle mål – det verdsetter jeg. Forholdene mine arbeide som gale, og det så jeg. De begynte med ingenting, de ville arbeide med verdighet. Og så jeg har en sterk trang til å ofte noe for fellesskapet. Selv om jeg nå ikke lenger er villig til å ofte mine vennskap. Jeg har så mange bekjendte, men jeg har aldri hatt tid til å dykke mine vennskap. Jeg er mer avslappet nå, så det er bedre enn det har vært, og jeg er fullt klar over at musikken er min verden. Men verden rommer så mye mer. Nå ønsker jeg å glede meg mer over alle de andre tingene enn jeg gjorde før.

BARNEIDOM VAR VEDSKILLET

Når det gjelder arbeidet, sier han at innstuderingstiden er den vanskeligste, både når det handler om den musikken han allerede kjennet godt, og den som er helt ny for ham.

- Det er som å se seg selv i speilet, og lære på hva man kan legge til.
- Hvilket navn foreslår karrieren din?
- Det med Barocken, jeg ville reise til Tyskland for å lære språket

og dirigere en tysk opera. Hvis jeg ikke hadde språket i en opera, kan jeg ikke dirigere den. Bayreuth-festivalen inviterte meg til å akkompagnere en sanger ved en audition for Barocken. Det endte med at han valgte sopranen jeg akkompagnerte, og så bestemte han seg for å beholde meg også. Å være i Tyskland, i Bayreuth, Franz Liszets hjem, med Wagners musikk og en maestro som Barocken, har vært en mestende opplevelse. Han lærte meg å være min indre ryggstøtte, å kunne partituret ut og inn, å koordinere alle menneskene som angår en forestilling - orkestret, korset, solistene, og så videre - deg selv. En dirigent må være uforlignelig romantisk, ha kjærlighet til musikken, men først og fremst må han kunne kommunisere og skape et rom som hvor alle får være en del av det store bildet, sier Pappano som ikke har noen tro på diktor-dirigenten.

- Dirigentrollen er å gi råd, lede, overtale. Noen ganger har komponisten røstet masse informasjon i partituret, andre ganger veldig lite, tilfeldig må du selv skape alt fra

begrepet ditt, samtidig som du er deg bevisst komponistens intensjoner.

HOMOGENT ER NÆDELIG

Pappano er en allsidig dirigent med et bredt repertuar. Det kan han takke sin italienske oppvekst for.

- Med det enorme utvalget jeg å bli sett på som en musiker bare innenfor italiensk musikk. Derfor har jeg vist meg til italiensk, tysk, italiensk, engelsk og amerikansk partiturer. Et så bredt musikkiv som mitt er et privilegium. Jeg opptrådte kosmopolitisk utdannet, selv om jeg alltid forsøker å finne en spesiell klang for hvert orkester jeg dirigerer. Nå for tiden er alle orkestre multikulturelle, og det er grunnen til at man kan stole opp med en homogen klang, en samforvoren klang. Det er kjedelig. ●

Overatt ble spilt av Anne Lise

FRIDA ANNE FRANTZ (s) Måner er musikkere og journalister som står i den store italienske skole av Corbelli. Han skriver for magasinet som tilbyr en blanding av antropologisk tenkning over klassisk musikk, kultur og endring.